

6. 9. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů

Za účelem transpozice zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU („V. AML směrnice“) zveřejnilo ministerstvo spravedlnosti návrh zákona o evidenci skutečných majitelů („Zákon o evidenci skutečných majitelů“ nebo jen „Zákon“).

Samostatný zákon

Současná úprava evidence údajů o skutečných majitelích je v českém právním řádu rozložena do většího množství předpisů. Hlavní úprava samotné evidence skutečných majitelů („**evidence**“) je obsažena v zákoně o veřejných rejstřících[1]. Tato evidence však není veřejným rejstříkem a s neplněním registrační povinnosti nejsou spojena žádná sankční opatření. Další související úpravu najdeme především v AML zákoně[2], ve kterém je transponována mj. současná definice skutečného vlastníka a dále např. v zákoně o zadávání veřejných zakázek[3] či insolvenčním zákoně[4].

Zákon o evidenci skutečných majitelů má kromě transpozice samotné V. AML směrnice dále za cíl sjednotit současnou právní úpravu do jediného předpisu, přičemž je do něj přesunuta výše zmíněná úprava, vedení evidence a definice skutečného majitele.

Skutečný majitel

Hned úvodní ustanovení Zákona o evidenci skutečných majitelů si kladou za cíl zpřesnění současné definice skutečného majitele, která v současné praxi činí určité obtíže. Skutečným majitelem bude vždy fyzická osoba, která je koncovým příjemcem prospěchu nebo osobou uplatňující koncový vliv, přičemž tyto termíny jsou zákonem dále definovány. Zásadní změnou oproti současnému stavu je rovněž veřejnost klíčových údajů o skutečných majitelích.

Zákon stanovuje přesná pravidla pro určení skutečných majitelů komplexních vlastnických struktur. V případě, že skutečného majitele nelze ani při vynaložení veškerého úsilí určit, zapíše se jako skutečný majitel osoba či osoby ve vrcholovém vedení. V takovém případě je však povinností evidující osoby údaje o krocích učiněných ke zjištění skutečného majitele evidovat a případně doložit.

Dále je jednoznačně určeno, že v případě, kdy je taková právnická osoba koncovým příjemcem či osobou uplatňující koncový vliv, zapíše se takto určený skutečný majitel (osoba ve vrcholovém vedení) jako skutečný majitel i u ostatních společností ve skupině.

Zápis notářem

Zákon nově počítá s umožněním přímého zápisu do evidence notářům, obdobně jako ve věcech obchodního rejstříku či evidence svěřenských fondů. Dle důvodové zprávy je cílem navrhované úpravy „odklonit agendu skutečných majitelů od soudů k rukám notářů, kteří se na ni mohou lépe specializovat“, přičemž by zápis notářem měl umožnit individuální přístup a učinit proces zápisu skutečného majitele rychlejším a ekonomičtějším.

Automatický průpis a osoby bez skutečného majitele

Pro zabránění duplicity povinností evidovaných osob a zjednodušením související administrativy počítá Zákon o evidenci skutečných majitelů s automatickým propisováním údajů již obsažených ve veřejném rejstříku či evidenci svěřenských fondů v případech, kdy je skutečný majitel zřejmý[5]. Tímto není dotčena možnost evidující osoby o zápis odlišných údajů, pokud by automaticky propisované údaje neodpovídaly skutečnému stavu. Zákon dále obsahuje výčet právnických osob bez skutečného majitele[6].

Řízení o nesrovnalosti a sankce

Orgán veřejné moci či povinné osoby mají nově možnost podat příslušnému soudu podnět k zahájení řízení o nesrovnalosti. Příslušný soud má možnost vyznačit do evidence poznámku nesrovnalosti a následně i rozhodnout o změně zapsaných údajů v evidenci skutečných majitelů. Jako další následky nesrovnalosti pak Zákon zakazuje výplatu podílu na prospěchu a výkon hlasovacích práv v obchodní korporaci skutečnému majiteli, který není v rozporu se Zákonem zapsán v evidenci.

Zákon zcela nově zavádí přímé finanční sankce pro evidující osoby, které nezajistí přes výzvu soudu zápis skutečného majitele či nápravy zápisu v evidenci, který neodpovídá skutečnému stavu.

Závěr

Účinnost Zákona o evidenci skutečných majitelů je navržena k 1. prosinci 2020 a jeho současná podoba přináší odpovědi na část dosud sporných otázek spojených s evidováním skutečných majitelů. Umožnění automatického propisu z veřejných rejstříků a evidence skutečných majitelů a zápisů notáři by mělo snížit míru administrativních povinností evidujících osob a zrychlit samotný proces zápisu, na druhou stranu Zákon zavádí nové povinnosti a sankce a zásadní změnou oproti současnému stavu je rovněž veřejnost evidence skutečných majitelů.

Mgr. Karel Rada, LL.M.,
advokát

[Pavelka s.r.o., advokátní kancelář](#)

Palác Valdek
Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2

Tel.: +420 734 240 302

e-mal: office@pavelkapartners.cz

[1] Zákon č. [304/2013](#) Sb., Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

[2] Zákon č. [253/2008](#) Sb., Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

[3] Ust. § 122 zákona č. [134/2016](#) Sb., Zákon o zadávání veřejných zakázek.

[4] Ust. § 177 zákona č. [182/2006](#) Sb., Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

[5] Jedná se např. o zápis zakladatele, svěřenského správce, osoby oprávněná k výkonu dohledu nad správou svěřenského fondu a obmyšlených osob, o zápis společníka s podílem větším než 25 % nebo o zápis jediného akcionáře,

[6] Např. státy a územní samosprávné celky, veřejné výzkumné instituce, státní příspěvkové organizace, honební společenstva, odborové organizace, politické strany a hnutí, státní podniky, SVJ a další.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)
- [Lichevní smlouva ve světle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 6. 2025, sp. zn. 28 Cdo 2378/2024](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Reakce na článek: Komentář - smutná realita výmazů exekutorského zástavního práva z katastru nemovitostí](#)
- [Povinnost zajištění gramotnosti dle AI Aktu a její naplňování v praxi](#)